

แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาร้ายคุกคาม
รูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมือง
โดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สุทธิพงษ์ งามเวียง
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 7

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม
รูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมือง
โดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

โดย พันเอก สุทธิพงษ์ งามเวียง

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิชชญาน พวงทอง

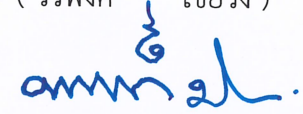
วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(ทนงศักดิ์ มหาวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(พิชชญาน พวงทอง)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(วีรพงศ์ ไชยวัง)

พันเอก กรรมการ
(พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ)

พันเอก กรรมการ
(เจษฎา เหมหาชาติ)

พันเอกหญิง กรรมการ
(รัชนิภา ถนอมสิน)

บทคัดย่อ

- ผู้วิจัย** พันเอก สุทธิพงษ์ งามเวียง
- เรื่อง** แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาย้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก
- วันที่** 11 กันยายน 2567 **จำนวนคำ :** 9,966 **จำนวนหน้า :** 28
- คำสำคัญ** ย้ายคุกคามรูปแบบใหม่, ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย
- ชั้นความลับ** ไม่มีชั้นความลับ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาโดยผิดกฎหมายและย้ายคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย รวมทั้งเพื่อให้ทราบถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาย้ายคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูลผ่านแนวคิดและทฤษฎี รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย ประกอบไปด้วยเครือข่ายขบวนการลักลอบ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มสำคัญ ดังนี้ 1) กลุ่มแรงงานข้ามชาติ 2) กลุ่มนายหน้า และ 3) พื้นที่พักพิง/อาศัย โดยกลุ่มนายหน้าเป็นตัวจักรสำคัญในการลักลอบแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย ให้ประสบความสำเร็จ เมื่อแรงงานข้ามชาติเมียนมาได้ลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายและรวมกลุ่มกันในชุมชนอยู่กันอย่างแออัดย่อมส่งผลทำให้เกิดปัญหาย้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ทั้งนี้ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากจะพิจารณาปัญหาหลัก 4 ข้อ ดังนี้ 1) ปัญหาด้านการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง 2) ปัญหาด้านยาเสพติด 3) ปัญหาการค้ามนุษย์ และ 4) ปัญหาโรคระบาด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการเพื่อออกมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาย้ายคุกคามรูปแบบใหม่ในแต่ละด้าน ที่เกิดขึ้นจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ABSTRACT

AUTHOR : COLONEL SUTTIPHONG NGAVEANG
TITLE : Guidelines for developing measures to prevent and solve new threats posed by Myanmar workers. Illegal entry into the country Tak Province border area.
DATE : 11 September 2024 **WORD COUNT** : 9,966 **PAGES** : 28
KEY TERMS : New threats, Illegal entry into the country
CLASSIFICATION : Unclassified

This objective of this research is to study about the smuggling illegal process caused by illegal Myanmar migrant workers and new threats from illegal Myanmar migrant workers and to determine the measures to prevent and solve these problems in the border area of Tak province. The analysis and discussion are conducted based on the data via concepts and theories and previous researches. According to the results of study, it was found that the process of smuggling illegal migrant workers from Myanmar consisting of a network of smuggling operations. This network can be divided into three main groups as follows: 1) migrant worker group 2) broker groups and 3) shelter/residence areas. The broker groups play an important role in the smuggling of Myanmar migrant workers. Once Myanmar migrant workers illegally entered the country. These migrant workers illegally create 4 new threats in the border area of Tak Province as follows: 1) Illegal immigration problems 2) drug problems 3) human trafficking problems and 4) epidemic problems. Agencies related to security have integrated to issue measures and guidelines for solving new threats in each area arising from illegal Myanmar migrant workers.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความกรุณาจากคณาจารย์วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิชชญาณ พวงทอง ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบคุณ พันเอก วีรพงศ์ ไชยวัง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยส่วนบุคคล พันเอก พิชชญาณ พวงทอง ประธานกรรมการที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษา พันเอก ฐนัส มานวงค์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยส่วนบุคคล รวมถึง พลตรี ทนงศักดิ์ มหาวงศ์ ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากผู้เกี่ยวข้อง ขอขอบคุณ เพื่อนๆ นักศึกษาหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ชุดที่ 69 และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ได้ตามความมุ่งหวัง อนึ่งงานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นเพียงข้อเสนอแนะเบื้องต้น เพื่อเป็นมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศชาติสืบไป สุดท้ายนี้ หากมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของงานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
สถานการณ์แรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดตาก	8
กระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาโดยผิดกฎหมาย	10
ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย	13
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	14
แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย	17
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	23
บทที่ 4 บทสรุป	26
ข้อเสนอแนะ	27
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	28
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชน จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี¹

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไข้ปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น ยกเว้นวิธีการแก้ไข้ปัญหาที่อาศัยการฉ้อโกงกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด²

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (2566 - 2580) ประเด็นความมั่นคง มีเป้าหมายให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น และประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข โดยการดำเนินงานที่สำคัญของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง คือ ต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ให้มีความพร้อมรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ทัดเทียมในระดับสากล และบรรลุในแต่ละห้วงเวลา “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” เพื่อเป็นฐานนำไปสู่เป้าหมายในช่วงปี พ.ศ.2571 – 2575 ที่กำหนดไว้ว่า “ประเทศชาติ

พัฒนา ปวงประชาร่วมผลักดัน” จนกระทั่งสามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้าย ในห้วงปี พ.ศ.2576 – 2580 ที่ว่า “ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชน มีความสุข” ในที่สุด³

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ มุ่งเน้น การบริหารจัดการ ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางต่อความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ให้มีความสมดุลระหว่าง มิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน⁴

แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ 2566 ของกองทัพบก การรักษา ความมั่นคงของรัฐ เพื่อให้ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้ง ปัญหาวิกฤติ ด้านความมั่นคงทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศ ได้รับการแก้ไขหรือทำให้ลดลงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้⁵

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานหลัก ในการบูรณาการ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และเสริมการปฏิบัติ ในการรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความมั่นคงของรัฐและความสงบสุข ของประชาชน⁶ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 และกองอำนวยการรักษา ความมั่นคงจังหวัด เป็นหน่วยรับผิดชอบระดับพื้นที่และจังหวัด

แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 โดยบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกทางอาญา, สนับสนุนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงให้ดีขึ้น⁷

แผนพัฒนาจังหวัดตาก⁸ ว่าด้วยเรื่อง การบริหารจัดการภาครัฐ การรักษา ความมั่นคงชายแดน และความสงบเรียบร้อย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ภาครัฐและประชาชนให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการ เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการป้องกัน การลาดตระเวน การเฝ้าระวัง การกระทำผิดทางอาชญากรรม ยาเสพติด และการลักลอบเข้าเมือง

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 เศรษฐกิจของไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร ทำให้มีความต้องการแรงงาน ข้ามชาติที่เพิ่มสูงขึ้น โดยสาเหตุมาจากปัญหาแรงงานไทยจำนวนมาก ไม่เต็มใจที่จะเข้าไป ทำงานประเภท 3D หรืองานที่อยู่ในลักษณะที่อันตราย (Dangerous) หนัก (Difficult) และสกปรก (Dirty)⁹ ทำให้ต้องมีการนำเข้าแรงงานข้ามชาติเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยสัญชาติเมียนมา ที่อาศัยอยู่บริเวณแนวชายแดน ซึ่งเป็นประเทศที่มีหลากหลายเชื้อชาติ มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ไม่มีความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สิน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป เกษตรกรรม ไม่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยี หรือ งานที่ใช้ความสามารถสูง ทำให้รายได้/ค่าแรง ส่วนใหญ่ ได้รับน้อย ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ขาดการดูแลจากส่วนกลาง เพราะการพัฒนาศูนย์รวมอยู่ในเมืองใหญ่ และจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เข้าควบคุมบริหารประเทศของกองทัพเมียนมา ยิ่งส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจตกต่ำ การจ้างงานภายในประเทศหยุดชะงัก ทำให้แรงงานในเมียนมา ต้องลักลอบเข้ามาทำงานในพื้นที่ประเทศไทย ทั้งตามแนวชายแดน และพื้นที่ตอนในมากขึ้น ประกอบกับมีบ่อนการพนันและสถานบันเทิงที่เปิดให้บริการในประเทศเมียนมา ใกล้แนวชายแดนจังหวัดตาก เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการลักลอบข้ามแดนไปยังสถานที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น และสภาพภูมิประเทศมีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา ทั้งทางบกและทางน้ำ มีช่องทางทำข้ามธรรมชาติจำนวนมาก ที่สามารถใช้เป็นช่องทางลักลอบหลบหนีเข้าสู่ประเทศไทย โดยหลีกเลี่ยงจากการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น เพื่อที่จะแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ผู้ประกอบการในไทย จึงจำเป็นต้องเลือกแรงงานข้ามชาติเมียนมา เข้ามาทดแทน ทำให้เกิดเป็นแหล่งชุมชนของแรงงานข้ามชาติเมียนมา นั่นจึงเป็นเหตุ นำไปสู่ปัญหาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ปัจจุบันแรงงานที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุมที่มีประสิทธิภาพมากพอ การขาดแคลนแรงงานทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร รวมทั้งนโยบายการผ่อนปรนของรัฐบาล การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบ รวมถึงการรับผิดชอบของนายจ้างและผู้ประกอบการที่มีการปล่อยปะละเลย จึงเกิดเป็นกลุ่มแรงงานข้ามชาติตามแหล่งชุมชนต่างๆในพื้นที่ ที่มีการจ้างแรงงานข้ามชาติ รวมถึงขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดเป็นแหล่งช่องสุ่มของแรงงานข้ามชาติเมียนมา ที่ผิดกฎหมาย และมักจะนำครอบครัวเข้ามาอยู่อาศัยด้วย หรือมีการชักชวนเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เข้ามาทำงานในประเทศไทย ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นอย่างถาวร ก่อให้เกิดการรวมตัวอย่างแออัดในพื้นที่ ส่งผลกระทบให้พื้นที่ชุมชนเสื่อมโทรม และปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งในพื้นที่จังหวัดตาก ตรวจพบมากในพื้นที่ บ้านสวนอ้อย ตำบลท่าสองยาง, บ้านแม่สลิดหลวง ตำบลแม่สอง, บ้านหนองบัว ตำบลแม่อุสุ, บ้านแม่ต๋าน ตำบลแม่ต๋าน อำเภอท่าสองยาง และ ในพื้นที่อำเภอแม่สอด ได้แก่ บ้านแม่ตาว, บ้านริมเมย, บ้านท่าอาจ, บ้านห้วยม่วง, บ้านวังตะเคียนใต้ ตำบลท่าสายลวด, บ้านห้วยกะโหลก ตำบลแม่ปะ, บ้านดอนไชย ตำบลแม่ตาว, บ้านแม่กุใหม่ท่าซุง ตำบลแม่กุ และบ้านใหม่แม่โกนเกน ตำบลมหาวัน โดยในปี 2566 กองกำลังนเรศวร จับกุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย จำนวน 2,481 คน และ ผู้นำพา 151 คน¹⁰

จากการรวมกลุ่มก่อให้เกิดชุมชนแรงงานต่างด้าว เป็นแหล่งมั่วสุม หรือที่หลบซ่อนของผู้กระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งเป็นสาเหตุให้เกิด ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การค้าประเวณี เป็นแหล่งอบายมุขในพื้นที่ รวมทั้งมีกลุ่มผู้ไม่หวังดีแสวงหาผลประโยชน์ จากชุมชนแรงงานต่างด้าว เพื่อเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลเมียนมา สนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่มั่นในการดำเนินการ และมักไม่มีโอกาสทางการศึกษา ไม่สนใจในเรื่องของคุณภาพชีวิตอยู่กันอย่างแออัด ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและเป็นแหล่งของการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง ซึ่งปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย เช่น นำเข้า/แพร่ระบาดของยาเสพติด, นำเข้า/แพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง (โรคเท้าช้าง, ไข้รากสาดน้อย, ไวรัสโคโรนา 2019), ลักลอบนำเข้า/ส่งออกสินค้าตามช่องทาง/ท่าข้ามธรรมชาติ, Call Center, พนัน Online, ขบวนการค้ามนุษย์, ปลอมแปลงหนังสือเดินทาง, ลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยคุกคามดังกล่าว เรียกว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats) ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย ความสงบสุข หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเกือบทุกมิติ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

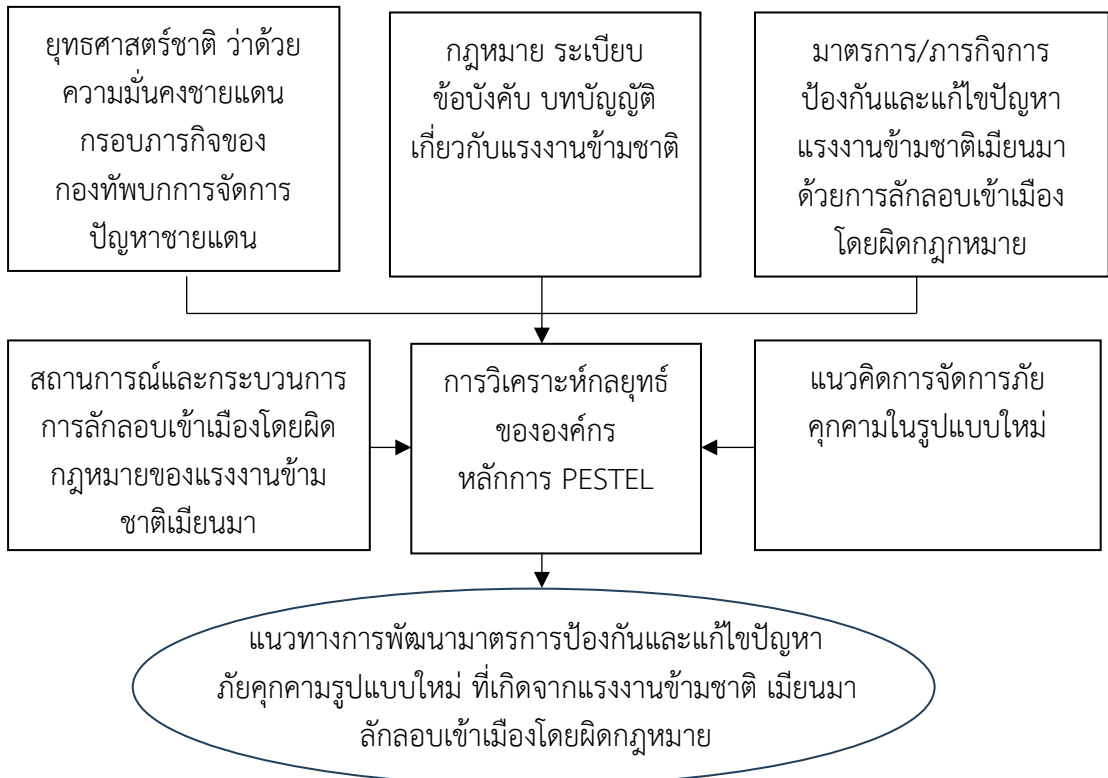
จากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เข้ามาโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาแบบผิดกฎหมาย รวมถึงมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยศึกษาแนวทางการป้องกันและยุทธศาสตร์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในด้านความมั่นคงและด้านความปลอดภัยของประชาชนและชุมชนในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาแบบผิดกฎหมายในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย ต่อภัยความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก
3. เพื่อเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมา ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบก กำหนด โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อมูล สำคัญด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เข้ามาแบบผิดกฎหมาย โดยศึกษาพร้อมกับ มาตรการป้องกันและการแก้ไขปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่ แนวชายแดนจังหวัดตาก

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติ
เมียนมาแบบผิดกฎหมาย ในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก
2. ทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงาน
ข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย ต่อภัยความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน
จังหวัดตาก
3. เสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่
ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย
4. เสนอผลการวิจัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้ามา
แบบผิดกฎหมาย

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์แบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาแบบผิดกฎหมาย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย 3) เพื่อเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์แบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมา ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย นำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสังเคราะห์เพื่ออภิปรายผลต่อไป ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องใช้เป็นพื้นฐาน แนวทางการศึกษาวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สถานการณ์แรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดตาก

จังหวัดตากอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ 16,406.65 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ทิศใต้ติดกับ จังหวัดกาญจนบุรี ทิศตะวันออกติดกับ จังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี และทิศตะวันตกมีพรมแดนติดกับรัฐกะเหรี่ยงประเทศเมียนมา มีแม่น้ำเมยแบ่งเขตแดนสภาพพื้นที่จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ มีเทือกเขาถนนธงชัยกั้นกลาง ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา และอำเภอวังเจ้า สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงและ ที่ราบสูงลาดเอียงลงไปทางทิศตะวันออกสู่แม่น้ำปิงและแม่น้ำวัง ทำให้เกิดพื้นที่ราบแคบริมสองฝั่งของแม่น้ำ ทางด้านทิศตะวันตก ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภออุ้มผาง อำเภอพบพระ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา (แม่น้ำเมย 170 กิโลเมตร และเทือกเขาตะนาวศรี 370 กิโลเมตร) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 684,845 คน เป็นชาย 346,108 คน หญิง 338,737 คน การปกครอง แบ่งออกเป็น 9 อำเภอ 63 ตำบล 566 หมู่บ้าน สำหรับแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตากเมื่อปี พ.ศ. 2566 มีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารการจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561 จำนวน 48,473 คน¹¹

สำหรับการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานเมียนมาในพื้นที่จังหวัดตาก จากสภาพภูมิประเทศพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งพื้นที่ทางบก มีทั้งจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรนทางการค้า และช่องทางธรรมชาติหลายช่องทาง พื้นที่ทางน้ำมีท่าข้ามจำนวนมาก ซึ่งผู้ลักลอบเข้าเมืองสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าสู่ประเทศไทย โดยเฉพาะห้วงเวลากลางคืนประกอบกับอำเภอแม่สอดเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงลักลอบเข้ามาเป็นแรงงานกลุ่มภาคเกษตร และกลุ่มรับจ้างใช้แรงงานทั่วไป ใช้วิธีการมาอาศัยหลบซ่อนอยู่กับกลุ่มเครือข่ายที่เข้ามา ก่อนหน้านี้ เพื่อรอห้วงเวลาของพื้นที่ตอนใน แต่ละปีคาดว่า ประมาณ 30,000 - 50,000 คน ส่งผลกระทบเกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด การระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง การลักลอบนำเข้า ส่งออกสินค้า เกิดขบวนการค้ามนุษย์ ปลอมแปลงหนังสือเดินทาง ลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้จังหวัดตาก ยังเป็นพื้นที่หลักที่มีขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวเข้ามายังพื้นที่ตอนใน (กรุงเทพมหานคร, จังหวัดสมุทรสาคร, จังหวัดอยุธยา, จังหวัดชลบุรี และ จังหวัดอื่นๆ) โดยขบวนการดังกล่าว นอกจากจะนำพาแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาลักลอบเข้าเมืองแล้ว ยังนำพาแรงงานต่างด้าวชาวโรฮีนจา ส่งผ่านจังหวัดสงขลาไปยังประเทศมาเลเซีย โดยสามารถแบ่งกลุ่มเครือข่ายเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มขบวนการในฝั่งเมียนมา และ 2) กลุ่มขบวนการในฝั่งไทย ซึ่งเครือข่ายทั้งหมดจะร่วมกันจัดหา และอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานต่างด้าวในการลักลอบเข้าออกประเทศไทย สาเหตุในการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว มีสาเหตุมาจากปัจจัยในเมียนมาหลายประการ ประกอบด้วย สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำของเมียนมา การกดขี่ข่มเหงชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ของรัฐบาลเมียนมา ความกดดัน และสถานการณ์ทางการเมือง สภาพสังคมที่ไม่เท่าเทียม ทำให้ชนกลุ่มน้อย และ ชาวเมียนมา มักลักลอบหลบหนี อพยพถิ่นฐานเข้ามารับจ้างทำงานในไทย รวมทั้งมีแนวความคิดว่าอยู่ในประเทศไทยจะมีชีวิตที่ดีกว่า ไม่ต้องถูกกดขี่ข่มเหง ไม่ถูกรีดไถ ไม่ต้องมีชีวิตอยู่อย่างหลบๆ ซ่อนๆ อดอยาก และลำบากเหมือนในเมียนมา ตลอดจนปัจจัยจากการขยายตัวของเศรษฐกิจของไทย ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานค่าแรงถูกจำนวนมาก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

ปัจจุบันกลุ่มขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวจากเมียนมาเข้าไทยมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปส่งให้สถานประกอบการต่างๆ โดยไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย เนื่องจากมีบทลงโทษต่ำ และ ได้รับผลตอบแทนค้ำค่าในการลักลอบนำพา

แรงงานต่างด้าว รวมทั้งอาจมีเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้อง และ อำนวยความสะดวกให้กับ กลุ่มขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวจากเมียนมาเข้าไทย โดยในห้วง 3 ปี ที่ผ่านมา มีสถิติการจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมืองในพื้นที่จังหวัดตากของ กองกำลังนเรศวร (ห้วงเดือน ตุลาคม - มีนาคม)

ตารางที่ 1 การจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้นำพา จำแนกตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	จำนวน (ครั้ง)	แรงงาน			ผู้นำพา		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
2565	308	1,539	1,118	2,657	120	24	144
2566	411	1,023	581	1,604	73	12	85
2567	227	599	358	957	53	4	57
รวม	946	3,161	2,057	5,218	246	40	286

สรุปผลการจับกุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของ กองกำลังนเรศวร ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 674 ครั้ง จับกุมแรงงานต่างด้าว จำนวน 2,481 คน (ช.1,614, หญิง.867) และผู้นำพา จำนวน 151 คน (ช.129, หญิง.22)

ตารางที่ 2 การจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้นำพา จำแนกตามพื้นที่จับกุม¹²

อำเภอ	จำนวน (ครั้ง)	แรงงาน			ผู้นำพา		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ท่าสองยาง	27	118	79	197	28	2	30
แม่ระมาด	71	280	176	456	32	7	39
แม่สอด	538	1,106	554	1,660	58	12	70
พบพระ	36	105	57	162	11	1	12
อุ้มผาง	2	5	1	6	-	-	-
รวม	674	1,614	867	2,481	129	22	151

2. กระบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานข้ามชาติเมียนมาโดยผิดกฎหมาย

2.1 เส้นทางลักลอบหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

จำนวน 6 เส้นทาง ได้แก่

เส้นทางที่ 1 ใช้ทางหลวงหมายเลข 105 อำเภอแม่สอด - บ้านแม่ระมาด ตำบลแม่ระมาด - บ้านหม่องวา ตำบลแม่ระมาด - บ้านเลอตอ ตำบลแม่ต๋น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก - อำเภออมก๋อย - อำเภอฮอด - อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ - อำเภอถ้ำ จังหวัดลำพูน - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

เส้นทางที่ 2 ใช้ทางหลวงหมายเลข 1175 อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก โดยจะลักลอบข้ามผ่าน จุดตรวจบ้านพะละ อำเภอแม่ระมาด ใช้ทางหลวงหมายเลข 1175 - บ้านแม่ระมาดน้อย - บ้านตือลือ - ทางหลวงหมายเลข 1175 - อำเภอบ้านตาก - ทางหลวงหมายเลข 1 จังหวัดตาก - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

เส้นทางที่ 3 ใช้ทางหลวงหมายเลข 105 - ใช้เส้นทางในภูมิประเทศ อ้อมผ่าน จุดตรวจร่วมห้วยหินฝน และ จุดตรวจร่วมห้วยยะอุ - เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 12 จังหวัดตาก - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

เส้นทางที่ 4 ใช้เส้นทาง บ้านแม่ละมาน้อย ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ ไปออก บ้านผาผึ้ง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก (ในฤดูแล้งสามารถใช้รถยนต์ได้) - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

เส้นทางที่ 5 ใช้เส้นทาง บ้านอ้อมเปี้ยม ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก - บ้านเนินสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร (เส้นทางในภูมิประเทศ) - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

เส้นทางที่ 6 ใช้เส้นทาง บ้านอ้อมผางคี อำเภออ้อมผาง จังหวัดตาก - บ้านแปลงสี อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การเดินเท้า - เข้าสู่พื้นที่ตอนใน

2.2 กระบวนการลักลอบเข้ามาของแรงงานข้ามชาติเมียนมา

การลักลอบเข้ามาของแรงงานข้ามชาติเมียนมาแบบผิดกฎหมายสามารถแยกเครือข่าย ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มแรงงานข้ามชาติเมียนมา อาศัยเครือข่ายส่วนตัว เช่น เป็นญาติ พี่น้องหรือเพื่อน ซึ่งจะติดต่อกับแรงงานข้ามชาติเมียนมาด้วยกัน ในการชักชวนให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เคยเข้ามาทำงานในประเทศไทย หรืออาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว

2.2.2 กลุ่มนายหน้า เป็นบุคคลที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับแรงงานข้ามชาติเมียนมา ซึ่งจะมีการทำงานกันเป็นขบวนการทั้งฝั่งไทยและฝั่งเมียนมา ซึ่งกลุ่มขบวนการนายหน้าได้มีการก่อตัวเป็นผลมาจากปัจจัยสนับสนุน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) แรงงานเมียนมา ส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ 2) แรงงานข้ามชาติเมียนมา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองต่าง ๆ รวมไปถึงนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวของรัฐ ทำให้เกิดเป็นช่องว่างของกลุ่มขบวนการนายหน้าที่สามารถเข้ามาหาผลประโยชน์ โดยการให้คำสัญญากับกลุ่มแรงงานว่า จะมีที่อยู่อาศัยที่ดี มีโอกาสได้รับเข้าทำงานและการได้รับอนุญาตทำงานจากนโยบายของรัฐบาล 3) กระบวนการ ขึ้นทะเบียนของแรงงานข้ามชาติเมียนมามีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้เวลาค่อนข้างนานจำเป็นต้องพึ่งพากลุ่มนายหน้า อีกทั้งนายหน้ายังมีหน้าที่ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากแรงงานถูกจับกุมตัว 4) นายจ้างไม่มีความจำเป็นที่จะต้องยื่นขอใบอนุญาตต่างๆ ด้วยตนเอง เนื่องจากนายจ้างสามารถเรียกใช้บริการนายหน้าในการดำเนินการในด้านต่างๆ ได้ โดยที่นายหน้าจะได้รับผลประโยชน์จากนายจ้างในแง่ของส่วนต่าง ค่าดำเนินการ 5) กระบวนการนำเข้าแรงงานข้ามชาติมีกระบวนการที่มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ตั้งแต่จุดนำส่งมายังจุดหมายปลายทาง แรงงานข้ามชาติเมียนมาอาจจะต้องจ่าย ให้นายหน้ามากถึง 8,000 - 15,000 บาท

2.2.3 พื้นที่พักพิง/อาศัย บริเวณจุดพักคอยริมแม่น้ำเมยทั้งภายนอกประเทศและภายในประเทศ

2.3 วิธีการลักลอบข้ามแดน

2.3.1 ลักลอบข้ามแดนตามช่องทาง/ท่าข้ามธรรมชาติ ที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ครอบคลุมทั่วถึง ในห้วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งการลักลอบดังกล่าว มักจะมีผู้นำพา/ผู้ติดต่อประสานงาน โดยอาจเป็นแรงงานต่างด้าวที่เคยเข้ามาทำงานอยู่ก่อนแล้ว ทำการชักชวนกลุ่มแรงงานใหม่ เข้ามาทำงานในฝั่งไทย

2.3.2 ใช้วิธีการ นำแรงงานต่างด้าวมาพักรอไว้ บริเวณพื้นที่พักคอย ในพื้นที่ฝั่งเมียนมา จากนั้น ข้ามแดนมายังพื้นที่ฝั่งไทย พักรอตามแนวชายแดน โดยมีพื้นที่พักคอย คือ หมู่บ้านตามแนวชายแดน รอห้วงเวลาที่เหมาะสม ส่งไปให้ผู้ประกอบการ หรือ ผู้จ้างงาน ตามหมู่บ้านในพื้นที่ชายแดน หรือ ลักลอบลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดยกลุ่มขบวนการ ซึ่งอาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรู้เห็น หรือ คอยอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

2.3.3 การลักลอบด้วยวิธีการอื่น ๆ

1) เดินทางปะปนมากับรถยนต์โดยสารสาธารณะ โดยอาจไม่มีผู้นำพา หรือ มีผู้นำพาร่วมเดินทางมาด้วย และมักไม่แสดงตัวเมื่อถูกจับกุม

2) ลักลอบออกนอกพื้นที่เขตที่กำหนด ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางข้ามเขตที่ได้รับอนุญาตกำหนดไว้ โดยมุ่งหวังที่จะเดินทางไปหารายได้ที่มากกว่าที่ได้รับปัจจุบัน หรือได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้อื่น หรือถูกชักชวนให้เดินทางข้ามเขต ซึ่งปรากฏทั้งในรูปแบบมีผู้นำพา และ ไม่มีผู้นำพา เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง

2.4 ผลประโยชน์/ค่านายหน้า

2.4.1 เดินทางจาก อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก - อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ค่านำพาประมาณ 8,000 บาท/คน (เดินทางไปทำงานในพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน)

2.4.2 เดินทางจากพื้นที่ รัฐกะเหรี่ยง และ รัฐมอญ เมียนมา เข้าไปยังพื้นที่กรุงเทพ และ อำเภอมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ค่านำพาแรงงานต่างด้าวประมาณ 15,000 - 24,000 บาท/คน

2.4.3 การนำพาแรงงานต่างด้าวจาก กรุงเทพ มายัง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ค่านำพาแรงงานต่างด้าวประมาณ 7,000 บาท/คน¹³

3. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบเก่า เป็นปัญหาภัยคุกคามที่กระทำโดยรัฐต่อรัฐ ต่ออำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐ อาจกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่ใช้กำลังทางทหารเป็นหลัก (Military Threats) ซึ่งมีจุดเน้นความมั่นคงแบบเดิมโดยมีปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งยังจะส่งผลกระทบต่อในอนาคต ประกอบด้วย 1) ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน และ 2) ปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน

ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เป็นปัญหาภัยคุกคามที่มีใช้ในรูปแบบ ภัยคุกคามทางทหาร (Non-Military threats) ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่ยังคงทวีความรุนแรง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเสริมสร้างความมั่นคง โดยรวมของประเทศ ประกอบด้วย 1) ปัญหาลักลอบหลบหนีเข้าเมือง 2) ปัญหายาเสพติด 3) ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย 4) ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม 5) ปัญหาความขัดแย้งในสังคม 6) ปัญหาสาธารณสุขขนาดใหญ่ 7) ปัญหา โรคระบาด 8) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรม

ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากมีแรงงานเมียนมาลักลอบเข้ามา โดยผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการอยู่อาศัยกันเป็นชุมชนแรงงานข้ามชาติ เกิดจากการละเลยการบังคับใช้กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ในพื้นที่ แหล่งอุตสาหกรรม หรือพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการจ้างงาน ทำให้เกิดชุมชนแรงงานต่างด้าว เป็นแหล่งมั่วสุม หรือ ที่หลบซ่อนของผู้กระทำผิดกฎหมาย และมักนำครอบครัวเข้ามาอยู่อาศัยด้วย ทำให้ชุมชนขยายตัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่อย่างรวดเร็ว เกิดการสมรสระหว่าง แรงงานต่างด้าว กับ แรงงานต่างด้าว หรือกับคนไทย และมีบุตรเกิดขึ้นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ไม่มีโอกาสทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ตามมา ซึ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่พบในบริเวณพื้นที่ ได้แก่ 1) ปัญหายาเสพติด 2) ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง 3) ปัญหาการค้ามนุษย์ 4) ปัญหาโรคระบาด

4. การวิเคราะห์กลยุทธ์ขององค์กรหลักการ PESTEL

ในปัจจุบันถึงแม้ว่าแรงงานข้ามชาติเมียนมาจะสร้างผลดีให้กับเศรษฐกิจ ในประเทศไทยและสร้างประโยชน์ให้แก่ นายจ้างและสถานประกอบการ เช่น การสร้าง เสถียรภาพให้กับตลาดแรงงาน ภาคการเกษตร อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนของ ผู้ประกอบการ และเพิ่มอุปทานแรงงานเมื่อเกิดปัญหา การขาดแคลนแรงงาน ภายในประเทศ แต่ในขณะเดียวกันแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย ก็สร้างผลกระทบในด้านลบให้กับประเทศไทยในมิติด้านความมั่นคงดังนี้

4.1 ด้านการเมือง

4.1.1 ภายในประเทศ การที่แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย เข้ามาทำงาน ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก อาจถูกชักจูงให้เป็นเครื่องมือทางการเมืองได้ เช่น การระดมมวลชน เพื่อทำการต่อต้านทางการเมือง, การออกมาเคลื่อนไหว เพื่อต่อต้าน นโยบายทางการเมือง ทั้งด้วยความสมัครใจ และการถูกว่าจ้างจากกลุ่มแกนนำ แนวร่วม

4.1.2 ด้านการเมืองระหว่างประเทศ การที่เรายังไม่สามารถควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเหล่านี้ได้ ทำให้เกิดแรงกดดันจากต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่ม NGO ที่โจมตีประเทศไทย ในเรื่องของสถานการณ์การค้ามนุษย์ รวมทั้งกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเมียนมา อาจใช้ประเทศไทย เป็นพื้นที่ ในการหลบซ่อน และเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยการแฝงตัวมาในรูปแบบของแรงงาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

4.2 ด้านเศรษฐกิจ การที่แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ถูกใช้เป็นแรงงานหลัก ตามโรงงานต่างๆ นั้น อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากความไม่มั่นใจในมาตรการควบคุมแรงงานของไทย และ อาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ หากแรงงานเหล่านั้น เดินทางกลับประเทศต้นทาง

4.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

4.3.1 ประเทศเมียนมามีความหลากหลายทางเชื้อชาติ มีความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ประชากรตามแนวชายแดนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่มีสถานะทางทะเบียน จึงมีความยากลำบากในการพิสูจน์สัญชาติ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป เกษตรกรรม ไม่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยี หรืองานที่ใช้ความสามารถสูง ทำให้ได้รับรายได้หรือค่าแรงน้อย ค่าครองชีพต่ำ ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง

4.3.2 ประเทศไทยมีลักษณะของประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย มีการคุ้มครองและสวัสดิการแรงงานที่ดี รวมทั้งได้รับการบริการทางสาธารณสุขที่ดี เช่นเดียวกับคนไทย นอกจากนี้บุตรของแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยยังได้รับการบริการทางสาธารณสุข และเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาของไทยด้วยเช่นกัน แต่ปัญหาด้านการศึกษา การเปิดโอกาสให้เด็กต่างด้าว เข้าสู่ระบบการศึกษาของไทยก็จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการศึกษาของเด็กไทยด้วยเช่นเดียวกัน เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องแบ่งงบประมาณ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาในแต่ละปี ไปช่วยเหลือเด็กต่างด้าวเหล่านั้น ขณะที่ยังมีเด็กไทยอีกจำนวนมากที่ยังขาดโอกาสในการศึกษาที่ดี ปัญหาด้านสาธารณสุข ถึงแม้ว่าแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย จะได้รับการตรวจสุขภาพ และตรวจโรคจากหน่วยงานสาธารณสุข รวมทั้งได้รับบัตรประกันสุขภาพ แต่ความยากลำบากในการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุข และมีข้อจำกัด ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันโรค ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ลบ ต่อสภาวะสุขอนามัยของแรงงานต่างด้าว

ส่งผลกระทบต่อความเป็นภาระรายจ่ายทางด้านสาธารณสุข หรือ งบประมาณของไทย ที่รัฐบาลต้องสูญเสียไป เพื่อนำไปใช้ในการควบคุมดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเหล่านั้น อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลต้องแบ่งปัน ทรัพยากรที่เป็นสวัสดิการของคนไทย ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมดูแล และการป้องกันโรค อันได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ สิ่งอุปกรณ์ทางการแพทย์ ยา และเวชภัณฑ์ต่างๆ ค่าใช้จ่าย และเวลา ในการออกไปติดตามแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข ของแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะจังหวัดบริเวณชายแดนจะแบกรับภาระดังกล่าวไว้ค่อนข้างสูง

4.4 ด้านเทคโนโลยี

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี อาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมากนัก เพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น เป็นแรงงานทั่วไปที่ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี แต่ความแตกต่างกันของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารของทั้งสองประเทศ ทำให้มีผลต่อการลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย เนื่องจากความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการติดต่อสื่อสารที่เท่าเทียมกัน ในประเทศไทยนั้นเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต สามารถใช้ได้อย่างกว้างขวาง หลากหลายช่องทาง และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งแตกต่างกับประเทศเมียนมา ที่เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต ยังถูกควบคุม และจำกัดโดยรัฐบาล ที่มาจากกองทัพ

4.5 ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

จังหวัดตากที่มีเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา มีเส้นเขตแดนที่เป็นลำน้ำ ในช่วงฤดูแล้งสามารถเดินข้ามได้ โดยไม่มีเครื่องกีดขวางธรรมชาติอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรค ในการข้ามแดน ส่วนเส้นเขตแดนทางบก มีช่องทางธรรมชาติจำนวนมากทำให้การลักลอบเข้าประเทศสามารถกระทำได้ง่าย โดยวิธีการลักลอบข้ามแดนตามช่องทางธรรมชาติจะอาศัยห้วงเวลาที่เหมาะสมและเจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง

4.6 ด้านกฎหมาย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวหลายฉบับ เช่นพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561¹⁴ รับผิดชอบโดยกระทรวงแรงงาน สำหรับการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น จะมีโทษเป็นการปรับ ซึ่งแม้จะกำหนดโทษปรับที่สูงมากพอสมควร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าแรงที่แรงงานต่างด้าวได้รับ

ถือว่าน้อยมาก และการปรับนั้นยังปรับตามอัตราโทษ(ต้องกระทำผิดครั้งที่ 2 ถึงจะมีโทษปรับสูงสุด) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 รับผิดชอบโดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยในมาตรา 11 มาตรา 18 มาตรา 62 และมาตรา 81 กล่าวถึงคนต่างด้าวจะต้องเดินทางเข้ามาตามช่องทางด้านตรวจคนเข้าเมืองที่กำหนด และผ่านการตรวจอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่เข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ข้อเท็จจริง เมื่อคนต่างด้าวเหล่านั้นถูกจับกุมจะถูกลงโทษเป็นการปรับ และจะถูกผลักดันส่งกลับประเทศ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีอำนาจในการดำเนินการเปรียบเทียบปรับคนต่างด้าวได้ตามที่ได้กำหนดไว้ในบันทึกคณะกรรมการเปรียบเทียบ ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2541 เรื่องมอบอำนาจให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบ ลง 23 เม.ย.41

สำหรับมาตรา 63 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กล่าวถึงบทลงโทษผู้นำพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งระบุอัตราโทษที่สูงมากพอสมควร ข้อเท็จจริง เมื่อคดีถึงชั้นศาล และเป็นการกระทำผิดครั้งแรก ศาลจะสั่งตัดสินเป็นโทษปรับ ส่วนโทษจำคุกจะรอลงอาญา ทำให้ผู้นำพาส่วนใหญ่ไม่เกรงกลัวและกลับมาทำใหม่ เพราะผลตอบแทนที่สูงมากกว่าค่าปรับ

5. แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานเมียนมา ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

จากปัญหาเรื่องร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ และผลกระทบที่เกิดจากร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ในด้านต่างๆ จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงของประเทศชาติและส่งผลกระทบต่อในเรื่องของภาพลักษณ์ซึ่งบริเวณพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก เกิดปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมายที่สำคัญใน 4 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคระบาด

5.1 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง

การลักลอบหลบหนีเข้ามาในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดตาก ซึ่งแรงงานเหล่านี้ ใช้วิธีลักลอบข้ามแดนตามช่องทาง ท่าข้ามธรรมชาติ ที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ครอบคลุมทั่วถึง หรือมีผู้นำพามาพักรอ บริเวณพื้นที่พักคอยที่เตรียมไว้ ในหมู่บ้าน

ตามแนวชายแดน แล้วรอห้วงเวลาที่เหมาะสม ส่งไปให้ผู้ประกอบการ หรือ เดินทางปะปนมากับรถยนต์โดยสารสาธารณะ เพื่อเข้าไปทำงานในพื้นที่ชั้นใน จากสถานการณ์การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงและไม่ปลอดภัยในบริเวณพื้นที่และชุมชน ทำให้ภาครัฐต้องออกมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย โดยให้แม่ทัพภาคที่ 3/ผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3/ ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 มีคำสั่งการ ดังนี้

5.1.1 มอบหมายให้กองกำลังนเรศวร/กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 1 วางแนวทางในการป้องกัน ตลอดจนการสกัดกั้นป้องกันแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมือง ผ่านช่องทาง ท้าข้ามตามแนวชายแดน โดยจะต้องมีการตรึงกำลังมากขึ้น

5.1.2 ให้มีการดำเนินการกับกลุ่มนายหน้าทั้งทางฝั่งเมียนมาและฝั่งไทย และให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตาก หน่วยงานในพื้นที่ รวมไปถึงผู้นำท้องถิ่นประสานการทำงาน ดำเนินการกับกลุ่มนายหน้าดังกล่าว โดยการเข้าพบปะกดดันและชี้แจง เพื่อทำการป้องปรามการลักลอบนำพาแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย โดยหน่วยงานทุกฝ่ายต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน

5.1.3 หากมีการปฏิบัติจับกุม ต้องมีการใช้หลักมนุษยธรรมต่อบุคคลต่างด้าวหรือแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อทำการผลักดันออกนอกประเทศต่อไป

5.1.4 ดำเนินการตั้งจุดตรวจไม่ประจำที่ ทำการปิดล้อม/ตรวจค้นและการลาดตระเวนบริเวณพื้นที่ ช่องทาง ท้าข้ามธรรมชาติที่คาดว่าจะเป็นที่พักคอยเส้นทางลำเลียงแรงงานข้ามชาติเมียนมาหลบหนีเข้าเมือง โดยมุ่งเน้นการดำเนินการต่อผู้นำพา ขบวนการนำพา

5.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาปัญหายาเสพติด

กลุ่มแรงงานข้ามชาติเมียนมาหรือกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นยาบ้า ไอซ์ มีการลักลอบนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อกลุ่มแรงงานเมียนมา ที่ทำงานอยู่ในบริเวณพื้นที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น และส่งเสริมภาพลักษณ์ของพื้นที่แนวชายแดน รวมไปถึงการป้องกันเพื่อไม่ให้แรงงานข้ามชาติ

เมียนมาลักลอบนำเข้ายาเสพติดเพิ่มมากขึ้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายการพัฒนาความมั่นคงมนุษย์ และปราบปรามยาเสพติด มีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนี้

5.2.1 จัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มความเข้มงวดในการลาดตระเวน ตรวจสอบ พร้อมทั้งประสานฝ่ายปกครองให้พูดคุยกับทางประเทศเมียนมา ร่วมกัน เฝ้าระวังการขนย้ายยาเสพติด นอกจากนี้ให้ประสานการทำงานร่วมกับ กำลังทหาร ตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ด้วย

5.2.2. รณรงค์ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่แรงงานข้ามชาติ เมียนมาเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด

5.2.3 มีบทลงโทษตามกฎหมายยาเสพติด และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง แก่แรงงานข้ามชาติในระบบสถานประกอบการ และแรงงานนอกระบบ สถานประกอบการ ผ่านศูนย์แรกรับและสิ้นสุดการจ้างงาน

5.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในพื้นที่ชายแดน ปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีคำสั่งเพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำผิดอันมีลักษณะ ของการค้ามนุษย์ ให้ดำเนินการสกัดกั้น ปราบปราม จับกุมแรงงานข้ามชาติเมียนมา ที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง รวมถึงแรงงานข้ามชาติเมียนมาลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย เพื่อเข้ามากระทำความผิดอันมีลักษณะของการค้ามนุษย์ในพื้นที่ชายแดน มีมาตรการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

5.3.1 ด้านการปราบปราม เป็นมาตรการเพื่อปราบปรามจับกุม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ โดยการตรวจค้น จับกุมดำเนินคดี ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับอย่างเคร่งครัด เน้นการดำเนินคดีกับผู้ประกอบการ ที่กระทำความผิด โดยให้มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

5.3.2 ด้านการปกป้อง เป็นมาตรการที่รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของ บุคคลตามหลักสิทธิมนุษยชน เพราะบุคคลย่อมมีสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ หรือสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งมาตรการปกป้องเป็นมาตรการที่ให้การ ค้ำครองแก่แรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์ ซึ่งภาครัฐจะให้ความ ช่วยเหลือ โดยการจัดหาที่พักพิง จัดหาอาหารให้แก่ผู้เสียหาย ให้การศึกษาและสอนทักษะ แก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อ ให้ความคุ้มครองและความปลอดภัย และช่วยเหลือติดต่อ ประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศ

5.3.3 ด้านการป้องกัน มาตรการป้องกันเป็นมาตรการที่สำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาเรื่องการข้ามชายแดนเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยมีการสกัดกั้นเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่แรงงานข้ามชาติเมียนมาอาจตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยการคัดกรองการเดินทางเข้ามาในประเทศของแรงงานข้ามชาติเมียนมา ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยดำเนินการสกัดกั้นแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เข้าเมืองแบบผิดกฎหมายในพื้นที่ตลอดแนวชายแดน รวมทั้งสกัดกั้นการเข้ามาในพื้นที่ชั้นในของจังหวัด โดยเพิ่มความเข้มงวดในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่ชายแดน และพื้นที่รอยต่อจังหวัดตามเส้นทางหลัก เส้นทางรอง และเส้นทางธรรมชาติ ที่แรงงานข้ามชาติเมียนมาใช้ในการลักลอบหลบหนี

5.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาด

รัฐบาลได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาดสำหรับแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่แนวชายแดน เพื่อใช้เป็นกลไกในการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดการระบาดของไวรัส Covid - 19 ในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาโรคระบาดที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและสุขอนามัยของประชาชนจากการนำแรงงานข้ามชาติเมียนมาเข้ามาในราชอาณาจักร ให้สาธารณสุขจังหวัดตาก มีมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจคัดกรองตามจุดผ่านเข้าออกพรมแดนของประเทศ ให้มีความเข้มข้นและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเฝ้าระวังกลุ่มแรงงานข้ามชาติเมียนมาและแรงงานสัญชาติอื่นๆ ที่จะเดินทางกลับประเทศ ดังนี้

5.4.1 งดเว้นการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย หรือแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตร่วมกับนายจ้าง สอดส่องดูแลลูกจ้างที่มีอาการป่วยโรคทางเดินหายใจ

5.4.2 สาธารณสุขจังหวัดตาก ดำเนินการสุ่มตรวจแรงงานข้ามชาติเมียนมาในจังหวัดตาก ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยเก็บตัวอย่างตรวจจากน้ำลายในประชากรกลุ่มตัวอย่าง ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ดำเนินการและประสานงานกับเจ้าหน้าที่พยาบาลก่อนเข้าไปดำเนินการทุกครั้ง พร้อมอธิบายแนวทางการสุ่มตรวจซึ่งได้ดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดทุกขั้นตอน

จากการศึกษามาตรการป้องกันและแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมาย โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ที่เกิดขึ้นดังกล่าว เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานได้ ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก

1.1 รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด และเข้มงวดต่อการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการด้วยความเด็ดขาด

1.2 กองทัพบกต้องส่งเสริมและพัฒนางานด้านการข่าวเพื่อสามารถเท่าทันต่อสถานการณ์แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยต้องเป็นการทำงานที่เป็นระบบสามารถเชื่อมต่อข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินการในส่วนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลยุทธ์เชิงรับ

2.1 กองทัพบกต้องอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสอดคล้องกับการทำงาน โดยเฉพาะทักษะการดำเนินการด้านการข่าว ทักษะการดำเนินการด้านจิตวิทยา และทักษะด้านการสื่อสาร ในแก่งำลึงพลที่มีหน้าที่เฉพาะ เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินการชายแดน จากการดำเนินการในพื้นที่แหล่งแรงงานที่เป็นตลาดแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

2.2 กองทัพบกต้องจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และการสร้างเครือข่าย ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยสนับสนุนระบบการสร้างความมั่นคงชายแดนอย่างยั่งยืน

3. กลยุทธ์ป้องกัน

3.1 เนื่องจากปัจจุบันภัยจากการลักลอบเข้าประเทศของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย มีรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนไป โดยมีการรวมตัวตั้งเป็นชุมชนในพื้นที่ การสอดส่องดูแลและการสร้างเครือข่ายความเข้าใจในการใช้แรงงาน โดยสร้างให้เกิดเป็นระบบข้อมูลและให้ผู้ว่าจ้างตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยส่งเสริมการลักลอบเข้าประเทศ จึงควรมีการอบรมสร้างความรู้และความเข้าใจกับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับ ผู้ว่าจ้าง เพื่อลดปริมาณความต้องการแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย

3.2 การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ครอบคลุมและเท่าทันต่อปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณจำนวนมาก ในการสนับสนุนภารกิจ กองทัพบกจึงควรมีแนวคิดในการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติการร่วม ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือและ

เอกภาพในการจัดการปัญหาได้อย่างเป็นระบบและไม่ซ้ำซ้อน อันเป็นการบริหารจัดการงบประมาณด้วยความประหยัด

4. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

4.1 กองทัพบกต้องมีการระดมความคิดต่อการวางกลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ทั้งที่เป็นปัญหาโดยตรงจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และปัญหาแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามมา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากสายงานด้านความมั่นคงของกองทัพหลายสายงาน การดำเนินการจึงควรมีแนวทางหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจน โดยระบุการทำงานที่ประสานสอดคล้อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่เท่าทันต่อสถานการณ์

4.2 กองทัพบกจำเป็นต้องคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษเฉพาะด้าน ในการวิเคราะห์และจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในทุกมิติ เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายระดับ และสามารถนำไปสู่ความขัดแย้งขนาดใหญ่ได้ การบริหารจัดการกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางจึงสามารถช่วยดำเนินการสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหา อันเป็นการแก้ไขปัญหาในแต่ละระดับความรับผิดชอบได้ดีขึ้น

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมา ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งสามารถเสนอแนวทางในการบริหารจัดการเรื่องดังกล่าว ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบภารกิจ และมีอำนาจสั่งการในการปฏิบัติ ได้แก่

1. แม่ทัพภาคที่ 3/ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 / ผู้บัญชาการ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 เกี่ยวกับการดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบ
2. จังหวัดตาก เจ้าหน้าที่ ฝ่ายการพัฒนาความมั่นคงมนุษย์ และปราบปรามยาเสพติด เกี่ยวกับการดำเนินการ ในการเฝ้าสังเกต การให้ความรู้ และการสร้างความเข้าใจต่อประชาชนในพื้นที่
3. เจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในพื้นที่ชายแดน ที่ต้องปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกรอบภารกิจในการป้องกัน ปราบปรามการกระทำผิดอันมีลักษณะของการค้ามนุษย์
4. สาธารณสุขจังหวัดตาก มีมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจคัดกรองตามจุดผ่านเข้าออกพรมแดนของประเทศ มีความเข้มข้นและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเฝ้าระวังกลุ่มแรงงานข้ามชาติเมียนมาและแรงงานสัญชาติอื่นๆ ที่จะเดินทางกลับประเทศ

จากข้อเสนอตามแนวทางข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความสอดคล้องทางวิชาการ ซึ่งมีผลงานวิจัยสนับสนุนแนวทาง การดำเนินการดังต่อไปนี้

งานศึกษาวิจัยของสาทิณี ศิริไพบุลย์ เรื่อง “การคุ้มครองทางสังคมโดยการประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ประกันสังคมไทยได้ให้สิทธิแก่แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติอย่างครอบคลุมทุกด้าน ตามมาตรฐานขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) (ถึงแม้ว่าเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่ได้รับจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี) และถือเป็นการให้ความคุ้มครองครอบคลุมขั้นต่ำในเรื่องของการเจ็บป่วย ที่ไม่ได้สืบเนื่องจากการทำงาน และการเจ็บป่วยจากการทำงาน

อย่างไรก็ดี ข้อควรทบทวนเรื่องประกันสังคมไทยสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ บางสิทธิมีเงื่อนไขไม่เหมาะสมสำหรับแรงงาน อันได้แก่ สิทธิชราภาพ ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของแรงงานที่เข้ามาทำงานในระยะสั้น, สิทธิว่างงานเพราะเป้าหมายในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพื่อบรรเทาการขาดแคลนแรงงาน การให้สิทธินี้จึงไม่ตอบสนองเป้าหมายการนำเข้าแรงงาน ส่วนสิทธิคลอดบุตรและสงเคราะห์บุตรเป็นสิทธิที่แรงงานใช้สิทธิมากที่สุด รัฐควรพิจารณาว่าจะให้สิทธิเหล่านี้แก่แรงงานต่างด้าวและคู่สมรสอย่างไร รัฐควรระบุเงื่อนไขในการขอใช้สิทธิให้ชัดเจนและรัฐควรคำนึงถึงเรื่องผู้ติดตามด้วยว่าสิทธิดังกล่าวจะทำให้มีผู้ติดตามเข้ามาประเทศไทยมากขึ้นหรือไม่¹⁵ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาที่มีต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยผ่านการวิเคราะห์ด้านกฎหมาย เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติทางการทหารที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาดมากที่สุด

งานศึกษาวิจัยของศิพิมพ์ ศรีบัลลังก์ เรื่อง “การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง : ศึกษากรณีแรงงานพม่าในไทย” พบว่า อุดมการณ์ชาตินิยมและความหวาดระแวงของรัฐไทยที่มีต่อแรงงานพม่า เป็นตัวการสำคัญที่นำไปสู่กระบวนการทำให้แรงงานพม่าเป็นปัญหาความมั่นคง ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของการอ้างถึงผลกระทบจากแรงงานพม่า ต่อความมั่นคงของรัฐในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทั่งนำไปสู่ความสำเร็จของกระบวนการอันเกิดจากการยอมรับและคล้อยตามของผู้ฟังหรือผู้รับสาร และการกำหนดนโยบายเพื่อนำมาใช้ในการจัดการปัญหาแรงงานพม่า ในฐานะปัญหาความมั่นคงของรัฐ ไม่ว่าจะป็นนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานข้ามชาติ นโยบายป้องกันและปราบปรามแรงงานข้ามชาติ และนโยบายการควบคุมความประพฤติของแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ เงื่อนไขภายใน ซึ่งหมายถึง ประสิทธิภาพของการใช้ภาษาผ่านชุดวาทกรรมที่สะท้อนให้เห็นว่า แรงงานพม่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐไทยในหลายด้าน และเงื่อนไขภายนอก ซึ่งหมายถึง สถานภาพของผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายและสื่อมวลชนไทย ซึ่งเป็นตัวแสดงที่มีบทบาทในกระบวนการทำให้แรงงานพม่าเป็นปัญหาความมั่นคงของรัฐ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า แรงงานพม่ามิได้มีแนวโน้มเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐไทย เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การชี้วัดทั้งสี่ประการของ Myron Weiner อันได้แก่ตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านอัตราการจ้างงาน 2) ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ 3) ด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ 4) ด้านปริมาณของแรงงานภายในประเทศ¹⁶ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา อันนำไปสู่ข้อเสนอแนะกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยพิจารณาจากกฎหมายของผู้วิจัย

งานศึกษาวิจัยของขวัญชนก พันธุ์พัก เรื่อง “การสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานพม่าในสังคมไทย” พบว่า 1) แรงงานพม่ามีลักษณะการรวมกลุ่มและสื่อสารกับชาวพม่าด้วยกันทั้งในเวลาทำงานและนอกทำงานมากที่สุด ในการสื่อสารกับชาวไทยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในเรื่องงานมากที่สุด ขณะที่สื่อสารเรื่องความสัมพันธ์และเรื่องรอบตัวกับชาวพม่ามากที่สุด โดยมีการสื่อสารแบบพบหน้ากันมากที่สุดทั้งกับชาวไทยและชาวพม่า 2) แรงงานพม่ามีการเปิดรับสื่อทุกประเภทในระดับปานกลาง โดยมีการเปิดรับสื่อไทยเพื่อการปรับตัวและเปิดรับสื่อพม่าเพื่อเปิดรับข่าวสารและเหตุการณ์ประจำวันมากที่สุด โดยมีการเปิดรับสื่อออนไลน์ทั้งภาษาไทยและภาษาพม่าเพื่อหาความบันเทิง สื่อสารกับชาวไทยเพื่อหาความบันเทิงและสื่อสารกับชาวพม่าเพื่อเข้าสังคม 3) แรงงานพม่ามีปัญหาการสื่อสารและการปรับตัวด้านความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ แต่มีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยสูงกว่าด้านกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ สำหรับปัญหาการสื่อสารและการปรับตัวด้านทัศนคติและความรู้สึกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้ “คนไทยมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” ด้วยค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีปัญหาการสื่อสารและการปรับตัวด้านพฤติกรรมในระดับปานกลาง แต่ “การมีเพื่อนคนไทยหลายคน” มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4) แรงงานพม่ามีทิศทางการปรับตัวแบบ “คงความเป็นชาติพันธุ์ตน” โดยเน้นรักษาความเป็นพม่าแต่มีการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยเท่าที่จำเป็น และมีระดับความสามารถในการปรับตัวในระดับปานกลาง 5) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แรงงานพม่าที่มีชาติพันธุ์ต่างกัน และลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีระดับความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน ขณะที่ระดับความสามารถในการพูดภาษาไทย ความถี่ในการเปิดรับสื่อภาษาไทย และความถี่ในการสื่อสารกับชาวไทย นอกที่ทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการปรับตัวของแรงงานพม่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การปรับตัวของแรงงานเมียนมาในประเทศไทยที่มีการตั้งเป็นชุมชนของตนเอง และสามารถนำไปสู่การเคลื่อนไหวในระดับกลุ่มหรือชุมชนที่มีพลังได้¹⁷

ทั้งนี้งานวิจัยข้างต้น สามารถแสดงความสอดคล้องและสนับสนุนต่อข้อเสนอตามแนวทางการพัฒนาการแก้ไขปัญหาแรงงานเมียนมาลึกลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 4

บทสรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับร้ายคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งนำมาศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ พบว่า ปัญหาแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาความมั่นคงในหลายมิติ ซึ่งในพื้นที่ ได้แก่ ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคระบาด ปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาด้านแรงงาน ปัญหาอาชญากรรม รวมถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ ว่าด้วยการตลาดแรงงานผิดกฎหมาย และปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในมิติของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติ ดังนั้น การเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงต้องจำแนกออกไปตามสภาพปัญหาที่มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ ที่ส่งต่อไปสู่ความมั่นคงในมิติอื่นๆ จนกลายเป็นร้ายคุกคามที่ซับซ้อนได้

จากผลการวิจัยข้างต้น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กองทัพบก ต้องวิเคราะห์การแก้ไขปัญหามาตรการในการป้องกันเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้การบูรณาการภารกิจของหน่วยงานความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการร่วมมือจัดการแก้ไขปัญห และดำเนินการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถส่งผลกระทบต่อความไม่มั่นคงได้ในหลายภาคส่วนของสังคม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาพปัญหาอย่างรอบด้าน การดำเนินกลยุทธ์จำเป็นต้องทำพร้อมกันในทุกรูปแบบ เพื่อให้การจัดการแก้ไขปัญหามาตรการดำเนินการได้ทั้งระบบ โดยมีกองทัพบกเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการ และการดำเนินกลยุทธ์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาล กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กองทัพบก รวมทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคง ควรมีการจัดทำคณะทำงานในการศึกษา สถานการณ์และข้อมูลเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน จากภาคความมั่นคงที่ไม่จำกัดกรอบเฉพาะทหารหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อทำให้เกิด มุมมองต่อการจัดการปัญหาเกี่ยวกับแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อันจะทำให้เกิดการพิจารณาแนวทางในการจัดการอย่างรอบด้าน ก่อนที่จะนำไปสู่ การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการดำเนินการ อย่างเร่งด่วน

2. กองทัพบก ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงประเด็นความมั่นคงและภัยคุกคามที่มาจากปัญหาแรงงานต่างด้าว ให้แก่กำลังพล ประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหา อันนำไปสู่การร่วมมือ และการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างจริงจัง

3. ควรมีการจัดการผู้กระทำความผิด และผู้มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้มีการ กระทำความผิด โดยเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการแก้ไข จับกุม หรือดำเนินคดี ตามกฎหมาย หากมีการละเลยหรือการกระทำใดๆ ที่ให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด ต้องถูกดำเนินคดีโดยเด็ดขาด และหากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องให้ออกจากราชการ โดยทันที เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. ควรขยายเครือข่ายในการควบคุม ดูแล และสนับสนุนให้เกิดการจ้างงาน แรงงานที่ถูกกฎหมาย โดยใช้กลไกของรัฐในการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ดำเนินการ ตามกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันก็ดำเนินคดีแก่ผู้ละเมิดหรือทำผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดภาพ ตัวอย่างที่ชัดเจนแก่สังคม อันส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ ที่จะทำให้เกิดการ ปฏิบัติที่ตรงไปตรงมาและยึดกฎหมายเป็นหลัก

ทั้งนี้ กองทัพบก จะต้องเป็นหน่วยงานหลักที่ทำให้สังคมในประเทศมีความ เข้าใจต่อปัญหาแรงงานเมียนมาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นหน่วยงาน ที่มีความใกล้ชิดกับข้อมูลเชิงลึก และต้องสร้างให้เกิดความไว้วางใจต่อประชาชน ในพื้นที่ว่าสามารถเป็นที่พึ่ง รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติ เพื่อสร้าง ให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการต่อปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เชื่อมโยงกับปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของปัญหาในเชิงลึกและรอบด้านมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมของประเทศเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับการดำเนินการต่อแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งแต่ละประเทศมีนโยบายแตกต่างกัน อันนำมาสู่การจัดทำข้อพิจารณาในการดำเนินการของกองทัพบก
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงยุทธศาสตร์ ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยใช้แนวคิดภัยคุกคามและความมั่นคงในรูปแบบใหม่มาเป็นหลักการในการกำหนดและพิจารณาเงื่อนไขตามสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เพื่อให้การบริหารจัดการต่อปัญหาในภาพรวมของประเทศมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561–2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 4. กรุงเทพฯ; 2561.
2. ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561–2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 7. กรุงเทพฯ; 2561.
3. ราชกิจจานุเบกษา. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง พ.ศ.2561–2580. เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก หน้า 1. กรุงเทพฯ; 2562.
4. ราชกิจจานุเบกษา. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2566–2570. เล่ม 140 ตอนที่ 21 ก หน้า 60. กรุงเทพฯ; 2566.
5. สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกองทัพบก. หน้า 2. กรุงเทพฯ; 2566.
6. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง. แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2566-2570. กรุงเทพฯ; 2565.
7. สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. กรุงเทพฯ; 2566.
8. สำนักงานจังหวัดตาก. แผนพัฒนาจังหวัดตาก พ.ศ.2566–2570. ตาก; 2564.
9. กฤติญา วงศ์เมฆ. ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมายในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนไทย-มาเลเซีย อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ; 2563.
10. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 1. รายงานข่าวกรองตามห่วงระยะเวลาที่ 12/66 (สรุปรอบ 1 ปี) พ.ศ.2566. หน้า 7. ตาก; 2566.
11. สำนักงานแรงงานจังหวัดตาก. รายงานสถานการณ์และดัชนีชี้วัดภาวะแรงงานจังหวัดตาก ประจำปี 2566. ตาก; 2567.
12. ฝ่ายนโยบายและแผน กองกำลังนเรศวร/กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 1. รายงานการจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายรอบ 6 เดือน ประจำปีงบประมาณ 2565-2567. ตาก; 2567.
13. หน่วยข่าวกรองทางทหารกองกำลังนเรศวร. เอกสารทำเนียบกำลังรบแรงงานต่างด้าว. ตาก; 2564
14. ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561. เล่ม 135 ตอนที่ 19 ก หน้า 29. กรุงเทพฯ; 2561.

15. สาทิณี ศิริไพบุลย์. การคุ้มครองทางสังคมโดยการประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2561.
16. ศิพิมพ์ ศรีบัลลังก์. การทำให้แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคง ศึกษากรณีแรงงานพม่าในไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ; 2555.
17. ขวัญชนก พันธุ์ฝึก. การสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานพม่าในสังคมไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ; 2557.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก สุทธิพงษ์ งามเวียง

วัน เดือน ปีเกิด

24 มีนาคม 2518

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2537

โรงเรียนเตรียมทหาร

พ.ศ. 2542

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พ.ศ. 2552

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552 - 2555

รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 4

กรมทหารราบที่ 17

พ.ศ. 2555 - 2559

หัวหน้าฝ่ายการข่าว กองพลทหารราบที่ 4

พ.ศ. 2559 - 2562

ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 14

พ.ศ. 2562 - 2563

หัวหน้ากองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 310

พ.ศ. 2563 - 2565

ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

มณฑลทหารบกที่ 33

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2565 - 2567

รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 7